BÖLÖN KÖZSÉG

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI TERVE

Pályázat címe: **A TELEPÜLÉS AHOL JÓL ÉRZEM MAGAM!**

EGT Alapokból, illetve a Norvég Civil Alapból finanszírozott pályázat
Társadalmi Igazságosság komponens, „A vidéki vegyes közösségek fejlődése”
szub-komponens keretében

A projekt időtartama: ***01.04.2015 – 31.03.2016***

2015

Bölön község Közösségfejlesztési Terve

TARTALOM:

BEVEZETŐ 1

HASZNÁLT MÓDSZERTAN 2

BÖLÖN KÖZSÉG BEMUTATÁSA 2

BÖLÖN KÖZSÉG KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI TERVE 8

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK 13

Bevezető

Kovászna megye legelszigeteltebb etnikai közössége a roma közösség, mely többszörös szociális hátránnyal szembesül. A roma közösségek elszigeteltsége és szegénysége egyszerre gazdasági, szociális és nevelési probléma és csupán a többségi nemzetek, illetve közösségi erők közös erőfeszítése révén oldható meg.

A jelen Közösségfejlesztési program keretében a roma közösséget sikerült bevonni Bölön község fejlesztési tervének kidolgozásába, bebizonyítva ezzel, hogy ez a közösség képes hatékonyan hozzájárulni a közösségi fejlesztéséhez és a kulturális különbözőség pozitív érték a vegyes közösségekben.

A roma nemzet történelme világossá teszi, hogy e nemzet problémai nem etnikumhoz kötöttek, sokkal inkább szociális eredetűek. A romák nem egyedüli felelősei a kialakult elszegényedést és kirekesztettséget idéző helyzetnek, a közösség minden tagjának felelősége az emancipációjuk és integrálásuk a többségi közösségekbe. A romáknak szükségük van a többségi nemzetek elfogadására és segítségére, így egyben lehetőség nyílik arra, hogy a többség negatív attitűdje megváltozzon. A negatív attitűdöt fenntartja a romák által folytatott életvitele, de nem csak az.

Bölön község ilyen megközelítésben jó helyen áll, a közösség részéről észlelhető a romák iránti nyitottság, illetve az egészséges együttélés jelei, éppen ezért a közösségi hatóerők közötti együttműködés is egyszerűbb.

A közös munkánk célja Bölön község multikulturális közösségében, egy „közösségi fejlesztőkből" álló csapat létrehozása, a fejlesztéshez szükséges módszerek és eszközök átadása a csapat tagjainak, valamint egy rövid és hosszú távú közösségi fejlesztési terv kidolgozása. Az országos romák helyzetét javítani hivatott stratégia előírja, hogy figyelembe kell venni a romák opcióit és prioritásait a közösségfejlesztési tervekben. Pontosan ez a követelmény teljesült a projekt keretében, Bölönben.

A jelen tanulmány megadja a következő évek közösségfejlesztési terveinek az alapját. A Részvételen alapuló (Participációs) Közösségfejlesztési Program módszereinek és eszközeinek alapos bemutatásának célja a modellnyújtás volt, biztosítva a továbbiakban a fejlesztési folyamat folytonosságát.

A munkaeszköz, pontosabban a Részvételi Közösségfejlesztési Program, Európában sikerrel használt módszer nagy létszámú roma csoportokat magába foglaló vegyes közösségek esetén. A módszer sikerességét biztosítja a közösség tagjainak aktív részvétele a folyamat minden szakaszában kezdve a szociális - gazdasági helyzet felméréstől és bemutatásától, egészen a közösségi projektek tervezéséig, a fejlesztési folyamat így mindenki „közös erőfeszítése".

Külön megemlíteném, hogy a jelen munkafolyamatban jelentős morális támogatást kaptam a bölöni Önkormányzat részéről, ők egyben partnerek a „Település, ahol jól érzem magam" projektben.

Bölön, 18.06.2015

A Közösségfejlesztési Csapat

HASZNÁLT MÓDSZERTAN

A stratégia kidolgozási folyamatában a roma közösségek integrálására a Keleti módszert használtam (Magyarország, Bulgária, Makedónia, Románia – Hargita megyében). A Részvételen alapuló Közösségfejlesztés módszertana könnyen elsajátítható különböző képzettségű emberek által, így az írástudatlan roma közösségekben is használható. Minden közösség más valóságban és más szükségletekkel él. A módszertan lehetőséget ad arra, hogy az adott közösség realitása és szükségletei mentén lépésről lépésre fogalmazódjon meg a stratégiai tervezés.

A fenti módszer használata lehetővé tette Bölön község lakóságnak széleskörű mobilizálását, a közösség nagyszabású mozgósítását a kitűzött speciális fejlesztési célok önerőből történő elérése érdekében. Így sikeresen zárult a megtervezett folyamat, mely elősegíti a tartós fejlődéshez szükséges változásokat, szükséges kulcsszereplők bevonásával, ugyanakkor figyelembe véve a közösség tagjai részéről megfogalmazott szükségleteket. Az alap elv a problémák, folyamat és eredmények vizualizálása, közérthető nyelvezet és szimbólumok használatával.

Részvételi közösségfejlesztési program módszertana lehetővé teszi a helyi közösség folyamatos felhatalmazását kollektív feladatok ellátására, a helyi közösségi igények felkutatására, közép és rövidtávú fejlesztési stratégiák megtervezésére és kivitelezésére, mindezt úgy, hogy mozgósítja az embererőforrást, csökkenti a kiszolgáltatottságot, a közösség erőforrásait használja a jövőben is.

BÖLÖN KÖZSÉG BEMUTATÁSA

Népesség

Bölön község Erdővidék legdélibb helysége és tengerszint fölött 420 m magasan fekszik. A lakóság számát illetően Kovászna megye lakóságának 1,19%-át, illetve Erdővidék lakóságának 10,49%-át teszi ki. A lakóság számának megfelelően a térségben negyedik helyen van, de kitűnik a térségben a lakóság szaporulatának növekvő ritmusával is, leginkább az 1992-2006 periódusban.

Bölön község etnikai összetétele:

Román (13.67%)
Magyar (35.81%)
Roma (45.68%)
Ismeretlen (4.75%)
Más nemzetiségű (0.06%)

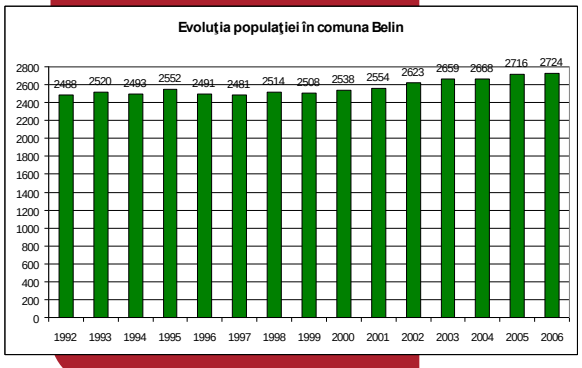

Bölön község vallási eloszlása:

Ortodox (8.53%)
Római - katolikus (1.78%)
Református (7.31%)
Pünkösdista (46.44%)
Baptista (1.01%)
Unitárius (25.81%)
Jehova tanui (2.83%)
Ismeretlen (5.28%)
Más vallás (0.97%)

A 2011-es népszámlálás eredményei szerint Bölön község lakósága 2.859 fő, így a 2002-es népszámlálási adatokhoz képest enyhe növekedés észlelehető az akkori 2.643 főhöz képest. A nemzeti hovatartozás szerint nincs egy 50%-ot meghaladó eltérés, a lakóság romának (45,68%), magyarnak (35,82%) és románnak (13,68%) vallotta magát, illetve 4,76% esetében ismeretlen a nemzeti hovatartozásuk. A vallási hovatartozásuk szerint a megoszlás a következő pünkösdisták (46,45%), unitáriusok (25,81%), ortodoxok (8,53%), reformátusok (7,31%), Jehova tanui(2,83%), római-katolikusok (1,78%) és baptisták (1,01%), valamint 5,28% esetén ismeretlen a vallási hovatartozás.

A közösség színessége hasznosnak bizonyult a közösségi fejlődés folyamatában. A roma közösség nagyrészt, a Bölön községhez tartozó, Bölön-Patak településen él, 1.300-nál nagyobb lélekszámmal. A falucska magas szociális integráltsága a helyi önkormányzat, egyház és közösség bevonódásának köszönhető. A helyiek gyakorolják a tradicionális mestersége-ket – mint kosárfonás vagy seprű kötözés, mind eladásra, mind pedig saját használatra. Továbbá, több mint száz bölön-pataki roma lakós külföldön vállalt munkát, mások pedig Brassóban, illetve nagyobb városokban többnyire építkezésben, ezzel magyarázható, hogy az építkezéseken szerzett jártasságuk, melylyel házaikat is megépítik.

Figyelemre méltó az 1992-2006 periódusban megfigyelhető népesség szaporulat.

Az utóbbi 14 év alatt a népesség száma 10%-al nőtt, mindazok mellett, hogy az országos natalitási tendenciák az ellenkezőjét mutatják.

A népesség korcsoport szerinti elemzése rálátást nyújt a munkaerőviszonyok eloszlására, illetve megfigyelve a fiatal lakosság arányát az idősekkel szem-

ben megvizsgálható a szociális és egészségügyi ellátási rendszer.

A 25 és 54 év közötti korcsoport elemzése fontos a munkaerő piac szempontjából. Ez a kompakt csoport 6 öt-öt évet felölelő alcsoportot foglal magába, melyeket ha arányosan leosztunk, akkor 1992-ben a lakóság átlagosan 4,78%-a, illetve 2002-ben 5,46%-a besorolható volt valamelyik alcsoportba. Az összlakósághoz viszonyítva a 65 év felettiek létszáma enyhe növekedést mutat.

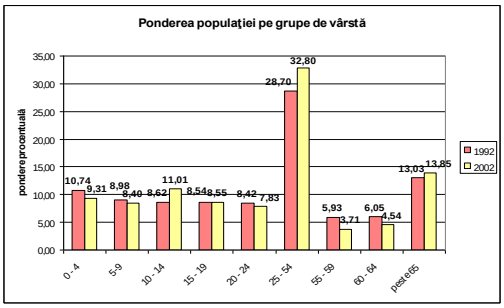

INFRASTRUKTÚRA ÉS VAGYON

A község 35 km fekszik Kovászna megye adminisztratív központjától, Sepsiszentgyörgytől, és a 103E-s megyei úton közelíthető meg. Az Erdővidék központjának tekintett Barót várostól pedig 18 km-re helyezkedik el. A településhez tartozó Bölönpatak a 37-es községi úton közelíthető meg, illetve a két település központjai 4 km-re vannak egymástól. A község összkiterjedése 6.768 hektár, ebből 209.9 hektár, az összterület 3,10%-a, beltelek. A község profiljának elemzésekor külön kell kezelni a két települést a beltelkek fölötti felhasználási jogukat illetően. Bölönpatak az összterületből 50,2 hektáron, míg Bölön 159,7 hektáron fekszik. A beltelek kihasználtsága szempontjából Bölön-ben a rendelkezésére álló beltelek 54,10%-át, míg Bölön Patakon 69,52%-át foglalják el lakóházak. Bölönben lefödöttséget a lakóházak mellett a mezőgazdasági (a településhez tartozó beltelkek 20,6%-a) területek teszik ki. A zöld övezet aránylag kicsi, az összbeltelekek mindössze 0,2%-a, ebből adódóan ennek funkciója a rekreációs és sport tevékenységek befogadása nagyon elenyésző. Az alábbi táblázatban megtalálható a beltelkek hektárban és százalékban kifejezett eloszlása azok felhasználása szerint.

	Belin	Belin Vale	Trupuri izolate	Total	%
Locuinte si functiuni complementare	86,4	34,9	1,4	112,7	58,5
Unitati industriale	0,2	-	-	0,2	0,1
Unitati agro-zootehnice	6,6	-	-	6,6	3,1
Institutii si servicii de interes public	4,4	0,6	-	5,0	2,4
Cai de cominicatie si transport rutier	4,9	2,8	-	7,7	3,7
Spatii verzi, sport, agrement	0,4	-	-	0,4	0,2
Constructii tehnico-edilitare	-	-	1,1	1,1	0,5
Gospodărie comunală, cimitire	3,9	-	1,2	5,1	2,4
Ape	2,6	1,9	8,7	13,1	6,2
Terenuri agricole	32,9	6,8	-	39,7	18,9
Alte terenuri	5,1	3,2	-	8,3	4,0
Total intravilan	159,7	50,2		209,9	100,00

A község területén áthaladó E103-as útszakasz hossza 1,7 km, ezt aszfalt réteg borítja, ellentétben a kövezett utcákkal, melyek állandó javításra szorulnak. Ezek a községi utcák keskenyek (esetenként 4-5 m szélesek), sok esetben nem fér el egymás mellett két jármű. Egy másik jellemzője a községen áthaladó utaknak, hogy csak néhány helyen van vízelvezető sánc.

A község központjában, az általános iskola mellett található a Millecentenáriumi Park, melynek nagysága 517 m^2 és a helyiek Díszkert néven ismerik. Ebben a kertben avatták Erzsébet királyné szobrát, a Pesterzsébet, testvér település ajándékát. Az unitárius templom előtti emlékparkban Bölöni Farkas Sándor tiszteletére állítottak szobrot. Ugyanitt található a régi zászlótartó talapzat, melyen a belevésett magyar szabadságharcot és két világháborút idéző történelmi adatok olvashatók. Erre a talapzatra került fel az 1848-49-es magyar szabadságharc 150. évfordulója alkalmából állított kopjafa. A park két bejáratához egy-egy faragott székely kaput állítottak. Az unitárius templom előterében az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület és a Bölöni Ifjak Egyesülete állított kopjafát a 22. Erdélyi unitárius ifjúsági konferencia emlékére.

A község területén több emléktáblát is láthatunk, ilyen a központban az általános iskola épületére elhelyezett tábla is, emlékeztetve arra, hogy az épület az unitárius közösség jóvoltából készült.

Az jellegzetes építkezési nyersanyag a kő, melyet fával egészítenek ki.

A község épített vagyonának értékes darabjai az emlékmű jellegű létesítmények, mint a közösség unitárius vártemploma a XVI. századi őrtornyával. A bizánci és neoromán elemeket is tartalmazó templomot műemléké nyilvánították. A templom eredetileg román stílusban épült, majd a XVI. század folyamán átépítették gótikus stílusban. Az 1722-ben épített szószék a század nevezetes emlékművének számít.

Az ortodox egyház 1744-ben Nagyboldogasszony tiszteletére építette fel a fatemplomot.

A fent említettek mellett, további négy lakóház is emlékmű fontosságú: a Donáth, a Rácz, illetve a Nagy-Tana családok rezidenciái és a Bölöni Farkas Sándor szülői háza.

A hivatalosan jegyzett emlékmű épületek mellett nem hagyható figyelmen kívül az óvoda, valamint a régi kaszárnya építészeti értéke, melyben jelenleg a községi könyvtár és a falumúzeum működik. Érdekességként említést kell tenni az 1937-1946 között épült új boltíves bizánci templomról is.

A helység profilját nagyban meghatározza az egyedi építkezési stílus, mely jellemzi a kőből készült lakóházakat és a hozzájuk tartozó kapuk. Mindezek egyediséget kölcsönöznek a településnek. Az utcai látkép jellegzetessége, hogy a szász építkezésre jellemzően, hiányoznak a házak előtti kapuk. A kapuk a házak falának meghosszabbításai. Pontosabban a ház falának meghosszabbításaként többnyire kőből, téglából vagy, csak ritkán, fából készültek.

A szászokra jellemző építkezési stílus Bölönpatakon alig észlelhető. Egyes épületek hasonlóak a község központban található társaikhoz, csak egyszerűbbek, ami a formákat és a díszítéseket illeti.

Infra-struktúra és vagyon

Itt a lakóházak vonalvezetése lineáris, keskeny (5-6 m) udvarokkal.

Bölön község a tengerszint fölötti 472 m magasan fekszik. Mérsékelt szárazföldi éghajlatának köszönhetően gazdag növényvilága van. Az éves átlag hőmérséklet 6,5°C. Az éves csapadék mennyiség átlagosan 620 ml/m^2, a legcsapadékosabb időszak a június, míg február a legszárazabbnak számít. A község összterületének 42,5%-a erdősített (2860 hektár). Az erdővidéki medence térségében Bölön községben találjuk a legnagyobb kiterjedésű erdősített területeket. Az erdők jó minőségűek, helyenként érintetlen erdőrészekkel, főként azokon a részeken, ahol nem készültek erdei utak.

Az erdős részek nagy részét a lombhullató erdők teszik ki, a legjellegzetesebb fafajta pedig a bükk, emellett pedig kisebb arányban van jelen a gyertyán, tölgy és fenyő.

A Forradalom után a 18/1991-es törvény értelmében visszaszolgáltatott erdők tulajdonosai, akik rendelkeztek legalább egy hektár erdővel, létrehozták a Bölöni Magánerdő Tulajdonosok Egyesületét. Az egyesület tulajdonát képezi jelenleg 99 hektár magán erdő. Az egyesület célja nem a gazdasági céllal történő kitermelés volt, sokkal inkább az éves tűzifa biztosítása a tagok számára.

A község fakitermelési gazdálkodásában fontos szerepet játszik a Bölöni Közbirtokosság, a hozzá tartozó 1.377 hektár erdő gondozásával. A közbirtokosság tagjainak és örököseiknek létszáma jelenleg 506. A közbirtokosság kizárólag a kitermelési terv szerint végzi a fakitermelést, ennek értelmében évente mint-egy 2000-3000 m^3 fát vágnak ki. A közbirtokosság viszonylag sok taggal rendelkezik a kitermelhető erdőhöz képest, így egyenlően osztozva a tagok között az éves fa adag 3,9-5,9 m^3 . Természetesen ha mindebből leszámoljuk a kitermelés költségeit, a Közbirtokosság fenntartási költségeit, könnyen megérthetjük, hogy a kitermelésre szánt mennyiség nem fedezi a háztartások fűtését sem.

Az elmúlt öt évben az egyesület tagjai évente 2 méter (kb. 3 m^3) fát vagy 30 RON/m kaptak. A közbirtokosság nehézségekbe ütközött a fa építkezéseken való értékesítésekor, illetve a kitermelés sem bizonyult kifizetődőnek. Így aztán a terv szerinti kitermelést átadták magánvállalkozóknak. A hatékonyság érdekében továbbá a Bölöni Közbirtokosság összeolvadt az Erdővidéki Közbirtokossággal. Ez az együttműködés a faértékesítés problémájának megoldásaként jött létre, minek következtében a közbirtokosságok fűrésztelepeket hoztak létre. A fűrésztelepek egy része életképes, viszont voltak olyan helyzetben, amikor a nem megfelelő működés majdnem a Közbirtokosság felszámolását veszélyeztette.

A Bölöi Közbirtokosság saját értékelései szerint a fűrésztelepek létrehozása sem segített a gazdasági profit növekedésében. Ebben az üzemben jelenleg hét alkalmazott dolgozik. Az üzem által termelt fűrészpor (havonta 2-3 tonna) tárolása megoldódott, ennek begyűjtésére létrehozott raktárban. A fűrészpor megfelelő tárolása a környezetvédelem szempontjából nagyon fontos. A Bölöni Közbirokosság az elmúlt négy évben egy 3 milliárd régi lej értékű ingatlan beruházást tudhat magáénak, így rendelkezik 8 fafeldolgozó műhellyel, ahol 17 fa- és fémforgácsoló gépet működtetnek. A fűrésztelepen egy régi és egy új típusú fűrész vonal is működik, ugyanakkor rendelkeznek egy traktorral és egy terepjáróval a hatékony erdészeti feladatok ellátása érdekében.

Az erdei utak javítása egy állandó folyamat, a karbantartásuk folyamatban van.

Az erdei gyümölcsök gyűjtése és értékesítése kis jövedelmet biztosít, éppen ezért a legtöbb településen nincs szervezett begyűjtés. Bölön községben az erdei gyümölcsök begyűjtése szervezett formában történik. A Közbirtokosság és a Magán Erdészet szerződése kiterjed az egész Erdővidékre, ha kicsi is az erdei gyümölcsök és gombák piaci értéke, az erdei gyümölcsök értékesítési lehetősége mégis egy lépés előre.

A vadgazdálkodás összefonódva az erdőgazdálkodással egy gazdasági potenciált jelent. Ennek a potenciálnak az értékesítése érdekében nemrég megfogalmazódott egy igény a helyiek részéről. Jelenleg a megfogalmazódó helyi indítványok kivitelezését akadályozzák a törvények. Éppen ezért ez a gazdasági potenciál még csupán lehetőség marad.

A gazdaságokban összegyűlő szemét begyűjtése Bölön községben szervezetten történik két hetenként. A szemétbegyűjtést a Helyi Önkormányzat tulajdonában levő traktor végzi, a begyűjtés és szállítás költségeit a helyiek által befizetett díjak fedezik.

A szemét tárolása Bölönpatakon történik, egy erre a célra kialakított tároló gödörben. A szeméttároló 0,30 hektáros területen fekszik. A tároló azonban nem felel meg a professzionális tárolás alap követelményeinek, nincs kellőképpen elhatárolva sem a környezetétől, sem a közelében fekvő Bölönatak településtől. A helyi önkormányzat több alkalommal is lépéseket tett a szeméttároló elkerítésére, azonban a helyiek rongálásai miatt a szemét egy részét hordozza a szél. Ennek következtében nemcsak a környezet esztétikai kinézete sérül, de higiéniai szempontból is elfogadhatatlan ez a helyzet. A szeméttároló jelen pillanatban megoldást jelent az illegális szemét telepek felszámolására, azonban mindenképp csupán átmeneti megoldásnak tekinthető és mihamarabb felszámolandó a természetes környezet megvédése érdekében. Mindezek mellett szelektív begyűjtés történik a községben. A környezet tisztaságának megőrzése és a szemét gazdálkodás problémaköréhez tarozik a folyók és patakok karbantartása és tisztítása. A környezet állapota, valamint az általános összkép is sérül a községet átszelő patak medrébe eldobott papír és műanyag hulladéktól. Annak ellenére, hogy a szemétgazdálkodás terén történtek lépések a környezet és lakóhelyek megvédése terén szükség van további beavatkozásokra.

A felszíni folyóvizek a községben a Kisbölön (a település déli részén), A Nagybölön (délkelet irányban) és a Korlát patak, ami az Olt folyóba ömlik. A község rendelkezik a település határában feltörő forrásokkal is: ilyen a Zugó, Farkaslaka borvíz források, de van egy kénes vizű kútjuk a Büdöskút, ezt a helyiek Büdös-fürdőnek hívják. Ezek közelében az erdő alatt található még két bő vízű forrás a Kisbuggyan és a Nagybuggyan, de a Nagybölön mellet a településtől 2,6 km távolságra van a nagyon bő vizű Darázskő (174l/sec). A Bugygyan források vizét egy elvezető csatorna segítségével a mezőgazdasági szövetkezet ellátására használják. Az Olt folyó árterületén találunk két tavacskát és egy haltenyésztés céljából leválasztott holt ágat. A Helyi Önkormányzat tulajdonát képező tó már 1970 óta működik egy 8 hektárnyi területen. Ugyancsak az önkormányzat tulajdonában levő holtág a folyószabalyozás során alakult ki, ennek felülete 2 hektár. Az önkormányzat tavát 20 évre bérbe adták, a másik kisebb méretű tó pedig magántulajdonban van.

Bölön község határában a Nagybölön mellett nemrég megnyitottak egy pisztráng tenyészetet. Mind a tavak, mind a pisztrángtenyészet fontos szerepet játszik a halászok idevonzásában, azonban ezek a lehetőségek messze nincsenek maximálisan kihasználva.

Ami a vízellátó rendszert illeti, 2006-ban elkészült a rendszer fővezetéke és az utcai csapok. A vízellátáshoz szükséges vízmennyiséget jelenleg Bölön község a szomszédos Nagyajta községtől kapja. A ellátó rendszer fővezetékének hossza Bölönben 7.250m, míg Bölönpatakon 4250 m. A háztartások csatlakozása vízhálózatra feltételezi az elvezető csatornarendszer fejlesztését. A szennyvízelvezetésre pillanatnyilag csak egyéni megoldások vannak, viszont az egyre több házban működő fürdőszobák komoly környezetszennyezési veszélyt hordoznak magukba. A belső fürdők és WC-k a mindennapi higiéniai feltételek fontos elemei, viszont a szennyvíz nem megfelelő elvezetése a talaj, a kutak, források és patakok közvetlen szennyezését jelenti. A csatornarendszer hiányosságai miatt a mezőgazdasággal foglalkozó háztartásokban felhalmozódik a trágya, és ez sok esetben ugyancsak szennyező, leginkább a patakokra nézve. A Helyi Önkormányzat ezen a téren is tesz erőfeszítéseket a csatornarendszer fejlesztésére, az első lépéseket már meg is tették, de a munkálatok nagyban függenek a finanszírozási források lehívhatóságától és az állami támogatásoktól. A csatornarendszer hiányában a Nagybölön van a legnagyobb veszélynek kitéve. Nagyobb esőzések esetén a község egyes részeit (legfőképpen Bölönpatak bizonyos részei) áradások veszélyeztetik a Nagybölön vízszintjének emelkedései miatt, azonban az Olt árterületei is ugyanilyen veszélyt jelentenek. A környezet védelme és a helyiek életkörülményeinek javítása érde-

Kultúrális élet

A kulturális élet javítását és változatosságát nagymértékben befolyásolják a vallási ünnepek és ünnepségek, a tanügyi egységek, valamint az önkormányzat és helyi kulturális iroda által szervezett kulturális események.

A rendszeresen megszervezett és nagyobb tömegeket megmozdító programok közül az évente május hónap végén megszervezett Bölöni Napokat említhetjük meg.

Kultúrális élet

Bölön községben a mai napig él a farsangi néphagyomány és legényavatás. Hasonlóan nagy részvételnek örvend a Nyári Ifjúsági Fesztivál (ezt mindig augusztusban szervezik meg), az Erdővidéki Regionális Gyerek Fesztivál és a helyi fiatalok tábora.

A kulturális tevékenységek szervezésében fontos szerepe van a helyi ifjúsági szolgáltató iroda kezdeményezéseinek. Fontosabb tevékenységei közé sorolhatók a tradicionális kézműves foglalkozások.

A község kulturális fejlődése nagyban összefügg a kultúrát szolgáló infrastruktúra minőségével, állapotával és a benne megszervezésre kerülő tevékenységekkel. Bölönpatak településen van egy Multifunkciós Központ a kulturális események befogadására. Ez a központ a helyi önkormányzat tulajdona és jó állapotban van, megfelelő bútorzat beszerzésével helyet adhat akár esküvők és más események megszervezésére is. A bölöni Kultúrotthon az unitárius egyház tulajdona, azonban az épület megrongálódott és csak ritkán ad helyet előadásoknak vagy programoknak. Az önkormányzat kitűzte egy új, modern kultúrotthon megépítését, addig is a kisebb események a Helyi Ifjúsági Szolgáltató Iroda termében kerülnek megszervezésre.

A helyi könyvtár 1958 óta működik, és a könyvállománya körülbelül 6000 kötetet tartalmaz, ugyanakkor számítógépek is állnak az olvasók rendelkezésére, továbbá olvasóterem működik 10-12 személy számára. A könyvtárnak 250 bejelentkezett tagja van, ami naponta úgy 25 látogatót jelent, többnyire fiatalokat. A legnagyobb érdeklődésnek örvend főként a fiatalok körében az internet használati lehetőség. A könyvtár épületében a bölöniek adományából hozott létre a helyi könyvtáros egy falumúzeumot, ahol a falusi lakberendezési cikkek, az életvitelhez kapcsolódó tárgyak, öltözékek vannak kiállítva.

A néptáncok ápolásában és továbbadásában nagy szerepet játszik a Kék Virág Együttes, amely a 2002-es évtől működik jogilag bejegyzett szervezetként. A néptánccsoport fő támogatója a Bölöni Farkas Sándor Alapítvány. A társulat tevékenységi köréhez tartozik a népi és modern táncok oktatása, helyi, megyei vagy országos fellépésekkel.

A helyi kulturális életben fontos szerepet kapnak a vallási közösségek kezdeményezései. A református egyház mellett működik egy ökumenikus kórus, a lelkész kezdeményezésére létrejött még a gyerekekből és fiatalokból álló Parázs tánccsoport. Mind a református, mind pedig az unitárius egyház keretében működnek a nőegyletek. Ezek a találkozók inkább télen szerveződnek, rendszeres meghívottakkal.

Bölön község kulturális életének szervezésében fontos szerep jut a nonprofit szervezeteknek, ezek a szervezetek saját ötleteik mentén szervezik meg programokat és ünnepségeket. Bölön községben számos olyan kezdeményezést találunk, amely a történelmi és kulturális értékek megőrzését, ápolását és továbbadását hivatott szolgálni, ezáltal élénkítve a közösségi életet. Köztük talán a legjelentősebb, mely felöleli az összes többit, a hely szülöttjéről elnevezett Bölöni Farkas Sándor Alapítvány. A legfontosabb szervezetek még:

- Bölöni Ifjúsági és Kultúrális Egyesület
- Kék Virág Néptáncegyüttes

- Bölöni Sportegyesület
- Bölöni Sikó Miklós Cserkészcsapat – 15 taggal
- A református és unitárius egyház mellett működő Nőegyletek
- A református egyház kereteiben működő Ökumenikus Kórus
- Parázs gyerek és ifjúsági néptáncegyüttes.

Közösség formálásában különösen fontos szerepe van

a szervezetek és civil kezdeményezések által szervezett tevékenységeknek, melyek főként gyerekeknek, fiataloknak, nőknek, de kultúrkedvelőknek is szól. A fent említett szervezetek mellett szót kell ejtsünk a Bölöni Állattartók Egyesületéről és a Bölöni Közbirtokosságról is, holott ezek szerepe sokkal inkább gazdasági.

A legtöbb nonprofit szervezet saját alapokból indul, azonban szoros kapcsolataik vannak egymással és hatékony együttműködésük eredményei a sikeresen kezdeményezett és megszervezett programok.

Az információhoz való hozzáférés szükségletének köszönhetően egyrészt kiépült az információs és kommunikációs rendszer, másrészt javult a versenyképesség. A jó minőségű kommunikációs és információs rendszernek köszönhetően javult a helyi kommunikáció, a kapcsolatok megerősödtek, mégis talán a legnagyobb nyeresége a távolabbi településekkel való kapcsolatteremtési lehetőség akár országon belül, vagy kívül.

Az informatika hálózatok kiépülése jelentősége különösen fontos az elszigetelt régiókban, településeken.

Bölön község telefon hálózata, a mobiltelefon hálózatának lefödöttsége, a postai szolgáltatások hozzáférhetősége, az internetkapcsolat és annak minősége, valamint a létező információs pontok jónak minősíthetők. Mindkét település területén van utcai telefonfülke és postai szolgálat. Mobil telefon szolgáltatást széles körben használják mindkét faluban, viszont egyetlen szolgáltatónak sincs teljes körű lefödöttsége a község területén. Az országos és nemzetközi hírekhez való hozzáférést a helyi kábel TV hálózat biztosítja.

A község internet hozzáférését két sepsiszentgyörgyi szolgáltató biztosítja. Az információhoz való hozzáférést továbbá lehetővé teszi a lakóság számára fenntartott publikus számítógépek és internet kapcsolat. Az idősebb korosztály nem rendelkezik a kellő tudással, de hozzuk hasonlóan a szociálisan hátrányos helyzetű személyeknek sincs vagy csak korlátolt hozzáférhetősége van az információhoz, éppen ezért szükség van a információs rendszerek bővítésére és javítására.

A közösségi történések elemzése során megfogalmazódott, mint egy általános probléma az információ hiány és az információ áramlás elakadása. Ezt a jelenséget a lakósok és néhány vállalkozó negatívumként jelezte.

A községnek testvér településekkel is van kapcsolata, ennek gyümölcse a Díszkertben felállított Erzsébet királyné szobor, ugyancsak a testvér település segített az unitárius templom belső felújításában is.

Ez az együttműködés még 1942-ben kötődött meg, a Forradalom után pedig felelevenítették.

A regionális vagy távolabbi kapcsolatok kialakulásában, a nagy látogatottságnak köszönhetően, szerepet kapnak a községben szervezett kulturális események.

Gazdasági helyzet

A gazdasági helyzetét tekintve, az adatok elemzése után arra a következtetésre jutottunk, hogy a vállalkozások többsége nem működik profittal, még a családi vállalkozások sem nyereségesek. A bejegyzett vállalkozások nagy része kiskereskedés, de néhányan vendéglátással is foglalkoznak. A szolgáltatások terén működő vállalkozások száma nagyon kicsi.

A község területén működő vállalkozások könyvelési mérlegéből világosan látszik az új kezdeményezések szükségessége, még akkor is ha néhányuknak sikerült egy hosszú távú gazdasági egyensúly vagy fejlődés.

A község gazdasági elemzésének az alapja a munkaerő piac felmérése. A munkaerő piac helyzetét illetően azt látjuk, hogy a két település lakói különböző iskolázottsággal bírnak, és Bölönpatak többnyire roma közössége nem jelenik meg állandó, hivatalosan jegyzett alkalmazotti státusban. A roma közösség körében elterjedt gyakorlat a szezonális munkavállalás külföldön. Így aztán a két település munkavállalási viselkedése jelentős mértékben különbözik. A munkaerő piac elemzése közben vizsgálnunk kell a lakóság korcsoport szerinti eloszlását, figyelembe véve a megyei és országos indikátorokat és folyamatokat. A korcsoportok szerinti eloszlása Bölön községben csökkenő tendenciát mutat, akárcsak az országos helyzet.

BÖLÖN KÖZSÉG KÖZÖSSÉG-FEJLESZTÉSI TERVE

Munkafolyamat/ Lépések

A helyi közösségfejlesztési csapat Bölön közösség döntéshozó kulcsszereplőiből alakult. A résztvevő személyek élvezik a közösség támogatását, ami a hosszú távú fejlődés fontos szempontja. A csapat tagjai közül sokan a közösség kiszolgáltatott rétegének képviselői, ezen kívül még részt vettek a helyi szervezetek képviselői (akik a közösségben dolgoznak és céljuk a fejlődés és együttműködés), a helyi önkormányzat képviselői (polgármester, szociális asszisztencia koordinátora, tanárok), az egyház képviselője, tanulók.

Különösképpen figyeltünk, hogy egyensúlyba legyen a nemek, korcsoportok, nemzetiségek aránya, illetve a munkacsoport létszáma (14) is ideális legyen egy közösségfejlesztési munka számára (mivel a közösségfejlesztési csapat egy „élő szervezet", a létszáma csökkenhet vagy nőhet).

A tréning első szakaszában használt módszerek (team-building módszerek) egy jó csapat kialakulását célozták vízionalizálás, kísérletezés, és interaktív játékok keretében a csapattagok megfogalmazták, hogy: Mi a szükséglet? Mi a mobilizálás és részvétel? Hogyan alakul meg a fejlesztő csapat? Stb.

A munkacsoport felkészítése

Ezt a módszert először Indiában és Kenyában dolgozták ki a 80-as években és elsősorban nonprofit szervezetek használták; a nonprofitok, akik első vonalban dolgoznak. A 90-es években a módszer Európába is bejutott, 2001 óta hatékony közösségfejlesztési módszerként használják, főleg vegyes közösségekben.

A tréning keretében a bölöni közösségfejlesztési csapat egy sor szempontot és módszert tanult meg, melyek segítségével megosztották, összegyűjtötték és elemezték az életről és helyzetükről szerzett tudásukat, ahhoz hogy tervezzenek és cselekedjenek, monitorizáljanak és értékeljenek.

A tréner szerepe ebben az esetben a katalizátor, a folyamatok facilitálása a közösségben, közösség mely egyébként akarja a változást és tesz is az érdekében.

A tréning ideje alatt a csapat tagjai megtanulták hogyan kell információt összegyűjteni; a közvetett és közvetlen megfigyelés mód-szerét; a félig strukturált és strukturált interjú folyamatát, kulcs informátorral; az interjúk és csoportbeszélgetések szabályait; stb.

A képzésen tanultak alapján a csapat képes lett megosztani, kidolgozni és elemezni a valós helyzetet, életkörülményeket, képes lett tervezni, cselekedni, és bemutatni a valóságot közérthető formában.

Mindegy, hogy milyen csoportról vagy témáról kutatsz, mindig van egy egész sor forrás, olyan másodlagos források az írott sajtóból vagy médiából, melyek lehetnek hivatalos vagy nem hivatalos tanulmányok, különböző jelentések a szocio-kulturális, politikai, ökológiai és gazdasági helyzetről, országos vagy regionális statisztikák, újságokban megjelenő cikkek, információk, illetve akár TV hírek részletei (lásd a Bölön községről írt bevezetőt).

A közösségfejlesztő csapat tagjai összegyűjtötték ezeket az információkat és egyben megértették, hogy azok az adatok melyek életük más valóságából származnak, a helyi szokásokban, szájról szájra terjedve mitológiában, helyi mesékben, énekekben, szólásokban, versekben stb. ugyanígy hozzátartoznak a hely valóságához.

Bölön jelenjének elemzése céljából a csapat tagjai az alábbi módszereket alkalmazták: életszínvonal és életmód elemzés, egyszerű részvételi elemzés, SWOT analízis, probléma-fa elemzés, részvételi feltérképező elemzés, és szezonális naptár.

A **SWOT elemzés** segítségével a csapat tagjai a következő erősségeket ismerték fel:

- nagy munkaképes és dolgozni akaró közösség, változást elősegíteni képes emberek, csapat szellem a közösségben, jó mezőgazdasági területek, erdők, legelők és ásványvíz források a vidéken, turista látványosságok, iskolák, benzinkút, kezelőközpont, Multifunkciós Központ és tejbegyűjtő központ a faluban.

A gyengeségek közé a közösségfejlesztési csapat tagjai az infrastruktúra hiányosságait sorolták fel:

- a szennyvíz csatorna, munkahelyek hiánya, szakképzetlen munkaerő, mezőgazdasági területek és erdők rossz kihasználtsága, a természetes erőforrások kihasználhatóságának és fejlesztésének hiánya, az iskolázatlan gyerekek száma, az iskolából való kimaradás

arányának növekedése, a rossz mentalitás.

Lehetőségként a következőket sorolták fel:

munkahelyek létrehozása, sportcsarnok építése, a természetes és mezőgazdasági erőforrások értékesítése, szennyvízcsatorna kiépítése, az önkéntesség felhasználása a közösség fejlesztésére, a mentalitás megváltoztatása, a helyi termelés előmozdítása.

A veszélyek kapcsolatban vannak a:

infrastruktúrális befektetések hiányával/csökkenésével, munkaerő migrációjával, a közösség elöregedésével, és a község szennyezésével.

A közösségfejlesztési csapat elkészített egy **szezonális naptár**t, eszközt minek segítségével a csapat vizsgálhatta az emberek bevételeinek változásait az év különböző időszakaiban, mint ahogy a közösség életében jelentős események szezonális jellegét is az év folyamán, illetve azt is hogyan kivitelezhetők a közösségben a fejlesztést elősegítő tevékenységek. Ennek értelmében csupán a téli időszak bizonyult megfelelőnek a közösségi vagy önkéntes munkához (lehetséges időbeosztás pedig naponta 12-14 és 17-19). A november – március időszakban az a több mint száz ember is itthon van, akik egyébként más európai országokban keresik szerencséjüket.

A **életszínvonal és életmód analízis** segítségével tisztán látszott Bölön és Bölönpatak közötti különbség. A bölöniek jövedelmei mezőgazdaságból, nyugdíjakból és fizetésekből származnak, míg Bölönpatakon a külföldi munkából, szociális segélyből, gyerekek állami juttatásaiból, illetve szezonmunkából élnek.

A **valóság egyszerű részvételi elemzése** keretében a közösségfejlesztési csapat 14 tagja több problémát is felfedezett, a következő változtatásokat találták a legfontosabbaknak:

⇒ Munkahelyek teremtése (pl. pelet gyár létrehozása) különösen a fiatalok számára,
⇒ A lakóság mentalitásának megváltoztatása,
⇒ Az iskola épületének kibővítése
⇒ Az utak javításának folytatása,
⇒ Egy szórakozási hely létrehozása, ahol a gyerekek aktívan tölthetik el a délutánjaikat,
⇒ Sportcsarnok építése minden korosztály részére,
⇒ Nappali központ vagy klub létrehozása idősek részére,
⇒ Napközi otthon építése,
⇒ Iskola – egyház – önkormányzat és általában a közösség tagjai közötti kapcsolatok javítását célzó események szervezése,
⇒ Rendszeresen megszervezett önkéntes munka a község szépítése céljából,
⇒ Közösségi tevékenységekre buzdító kampányok szervezése,
⇒ Az iskola udvarának átalakítása gyerekek számára,
⇒ Tapasztalatcsere megszervezése fiatalok részére,
⇒ Különböző klubok indítása több kategóriának is (nőknek, férfiaknak, időseknek, anyáknak, gyerekeknek) legalább a téli időszakban,
⇒ Táborok szervezése ismeretszerzési céllal,
⇒ Központ létrehozása rászorulóknak szánt tárgyak begyűjtésére,
⇒ Pszichológus (logopédus) biztosítása mind gyerekek, mind felnőttek részére,
⇒ Polgári védelemhez szükséges felszerelés és fogyóanyagok biztosítása (PL. önkéntes tűzoltók számára),
⇒ Biztonsági felügyelet a földeken, főleg ősszel,
⇒ Orvosi rendelő vagy elsősegély pontok létrehozása Bölönpatakon.

Ezek után elkezdődött a problémák csoportosítása és sorrendbe állítása a szükséglet, preferenciák és lehetőségek szerint, így aztán a következő projekt ötletek fogalmazódtak meg:

1. Az **Infrastruktúrával kapcsolatos projektek** (Bölön község utcáinak aszfaltozása/ kövezése, Iskolai és más tevékenységekhez szükséges terek kialakítása, sportcsarnok, napközi otthon építése, a nappali központ létrehozása, begyűjtő központ rászorulók részére, stb.)
2. **Szociális szolgáltatásokkal és a lakóság biztonságával kapcsolatos projektek:** Elsősegély és intervenciós kurzusok szervezése, illetve elsősegély pontok létrehozása Bölönpatakon. Ezek és az önkéntes tűzoltók ellátása felszerelésel.
3. **Közösségi események szervezésével kapcsolatos projektek:** táborok, önkéntes munka, tapasztalatcsere, a mentalitást változtató kampányok, a község szépítése, nők, férfiak, idősek, anyák és gyerekek számára létrehozott klubok téli időszakban, stb.
4. **Munkahelyek létrehozásával és a jövedelem biztosításával kapcsolatos projektek:** a munkaerő piac kereslete szerint szervezett szakképzések, a közösségben előállított termékek piaca.

A **valóság forte analízise** keretében a közösségfejlesztési csapat tagjai azokra a kérdésekre válaszoltak, hogy: mivel rendelkezünk? És mivel szeretnénk rendelkezni? Ezt követően megfogalmazták mit tehetnek ők a közösségben kívánt eredmények elérése érdekében:

a. Az infrastruktúra fejlesztéséhez szükséges alapok és Bölön község számára elérhető minden létező forrás lehívása
b. A közösség erejének felhasználása a pozitív irányú változások érdekében önkéntes munkával, potenciális támogatók és helyi vagy európai adakozók hozzájárulásával, érdekeltektől begyűjtött alapokból.
c. Piackutatás, média és reklám használata a helyi termékek ismertetésére, internetes eladási felületek megtalálása, vásárok szervezése, mások tapasztalatainak felhasználása.

Terepmunka

A közösségfejlesztési csapat terepmunkája három napig tartott, célja pedig a a közösség véleményének megismerése, a fent említett módszerekkel, azaz közvetlen vagy közvetett megfigyeléssel, strukturált és fél strukturált interjúkkal, illetve fényképek segítségével megjelenített információ- és adathalmaz ellenőrzése, valamint a mindazoknak a nyitásoknak az azonosítása, melyeknek további figyelmet lehet a jövőben szentelni.

Közösségi Műhely

Közösségi Műhely (Kibővített Csoport Szeminárium) megszervezésének lényege egyrészt, hogy a közösség visszajelzést kapjon a munkacsapat részéről, másrészt pedig, hogy a visszajelzéseikkel ők maguk hagyják jóvá a fejlesztési tervek. Ez alkalommal már harmadszor (a csapat tagjai részéről, a terepmunka során és a Kibővített Csoport szeminárium résztvevők részéről) igazolódottak a közösség prioritásai és a változáshoz szükséges közreműködési szándékuk, a projekt lehetőségek kivitelezéséhez szükséges erőforrások vállalása. A terepen összegyűjtött adatok szerint a prioritások máshogy alakultak Bölönben, illetve Bölönpatakon, de a tevékenységek alapvetően nem változtak.

A Közösségi Műhely keretében a munkacsoport tagjai előbb bemutatták a terepmunka eredményeit, majd a továbbiakban jelenlevőkkel a direkt részvételi technikával dolgoztak. A csoportosítás és prioritások felállítása után megfogalmazódtak a következő hosszú távú beavatkozási területek:

1. **Az infrastruktúra fejlesztése**: Bölön község utcáinak aszfaltozása-kövezése, sportcsarnok, napközi otthon, nappali központ építése idősek részére.
2. **Közösségi események szervezésével kapcsolatos projektek**: mentalitás változását célzó kampányok, a község szépítése, a környezet tisztán tartása, megtanulni takarékosabb lenni, begyűjtés rászorulók részére, stb
3. **Klubok megnyitása** nyugdíjasok, fiatalok, nők, férfiak, idősek, anyák, és gyerekek részére.

A Kibővített csoport műhely a jövő feltérképezésével zárult, ugyancsak részvételi módszerek alkalmazásával – képi megjelenítés, szimbólumok rajzolása, mindenki által könnyen érthető ideál térképek készítése a 2040-es évre a már kivitelezett fejlesztésekkel.

A jelenlevők csoportokban dolgoztak és szimbólumokat választottak, magazinokból kivágott képek segítségével rakták össze az elképzelt jövőt.

Választott témák (későbbi projektek alapja lehet):

- Bölön lakóságának mentalitása 2040-ben
- A bölönpataki Multifunkciós Központ 2040-ben
- A bölöni közösségi klubbok 2040-ben
- A bölöni munkahelyek 2040-ben
- A bölöni szociális szolgáltatások 2040-ben
- A bölönpataki tábor 2040-ben
- A bölöni lakóság biztonsága 2040-ben
- Környezetük 2040-ben.

Közös döntés alapján arra a következtetésre jutottak, hogy a legnagyobb esélye pillanatnyilag három mikro-projektnek lenne, melyek rövidtávon kivitelezhetőek, ugyanakkor felmérés alatt a közösség tagjai is érdeklődést mutattak iránta:

I. Multifunkciós Központ
II. A környezet védelme
III. Szociális szolgáltatások

Projektek tervezése

Az adatgyűjtés, a közösség javaslatai és a projekt elképzelések jóváhagyása mind alapul szolgálnak közösségi mikro-projektek kidolgozására. Mindezek érdekében a csapat megtanulta a szükséges szakaszokat, mégpedig: tervezés, utánkövetés, jelentés és értékelés.

Az olyan mikro-projektek kidolgozása melyek jelentős hatással vannak a megjelölt prioritásokra, egyben a közösség bevonódását is eredményezik. A mikro-projektek kidolgozásához a mindenki által közérthető, Probléma-Fa és a Cél-Fa módszerek szolgáltak alapul.

A Multifunkciós Központ fejlestése című micro-projekt

Központi probléma:
A Multifunkciós Központ (egy világos nagy épület Bölönpatakon) nem funkcionális.

Okok:
1. A helyiek érdektelensége
   1.1. Motiváció hiánya
   1.2. A helyiek számára fölöslegesnek tűnik: sok minden elkezdtek itt, de nem folytatódott
2. Egyesek számára túl távol van a Központ
   2.1. motiváció hiánya
3. A központ nem ajánl érdekes programokat
   3.1. nem megfelelő felszereltség
   3.2. nincs, aki megszervezze a tevékenységeket
4. Nincs, aki mobilizálja a közösséget
   4.1. Fejlesztők, közösségi oktatók hiánya
   4.2. Érdektelenség
   4.3. A rátermettek el vannak menve
5. Nincs megfelelően felszerelve közösségi tevékenységek lefuttatásához
   5.1. nem igényeltek felszereléshez szükséges alapokat
   5.2. az alapok kiürülésével a tevékenységek is megszűntek

Hatások:
Ha a központ nem működik:
1. Az épület megrongálódik
   1.1. Tönkremegy
      1.1.1. Eltűnik (fölösleges befektetés)
   1.2. Érdektelenség
2. Az emberek becsapódnak
   2.1. Csalódás
   2.2. Tenni akarás lankadása
   2.3. Érdektelenség
3. Fejlesztések elmaradnak
   3.1. Nincs fejlődés
   3.2. Stagnálás

Fő cél:
A bölönpataki Multifunkciós Központ valóban multifunkcionális.

Célkitűzések:
1. számú célkitűzés: A épület rongálódásának, leépülésének és eltűnésének leállítása

2. számú célkitűzés: A helyiek érdeklődésének rávezetése az épületben rejlő lehetőségekre

3. számú célkitűzés: A lakósokat lelkesítő és motiváló tevékenységek szervezése

4. számú célkitűzés: Közösség haladása és fejlődése a közösségi központ működtetésével.

Eszközök:
1. A helyiek érdeklődésének odavonzása
   1.1. Az emberek motiválása számukra érdekes programok szervezésével
   1.2. Hosszú távú rendszeres programok szervezése
2. A távolabbi területeken élők alkalmi szállításának megszervezésének
3. A közösség számára izgalmas programcsomag összeállítása
   3.1. A szükséges bútorzat beszerzése (székek asztalok), ugyanakkor a központ kidíszítése, hogy barátságosabb hangulata legyen a közösség számára
   3.2. Egy közösségi tréner kiképzése, aki a tevékenységek szervezését koordinálná, és motiválná az embereket
4. A közösség tagjainak legyen lehetősége a tapasztalataikat megosztani másokkal, esetleg meghívottakat hívni
   4.1. Sok értékes ember el van menve a településről, viszont ezek az emberek új ötleteket és tudást hozhatnak a közösségbe.

A központban szervezendő alkalmi tevékenység javaslatok:
I. A lakóság mentalitásának változását célzó képzések és események
II. Szabadidős és játékos tevékenységek gyerekek számára
III. A központhoz tartozó udvar elrendezése és szépítése önkéntes hozzájárulással
IV. Heti vagy havi rendszerességgel szervezett klubok nyugdíjasok, nők, anyák és gyerekek, stb. részére
V. Negyedéves gyűjtés szervezése rászorulóknak
VI. Elsősegély nyújtási és katasztrófa védelmi felkészítők szervezése
VII. Heti pszichológiai szolgálat a felmerülő esetek megoldására, főként gyerekek körében
VIII. Egészségügyi tanácsadás és mediálás megszervezése
IX. A piaci keresletnek megfelelő tanfolyamok, szakképzések szervezése

A környezet védelme című micro-projekt

Fő probléma:
A helyiek szennyezik a környezetet.

Okok:
1. A közösség tagjai nem ismerik tetteik következményeink hatását
   1.1. Nincsenek tiszta szabályok
   1.2. A lakóság nincs kellően felvilágosítva
   1.3. A lakóság nincs kellően nevelve
2. Az emberek kényelmesek („Könnyebb csak eldobni”)
   2.1. Nevelés hiánya
   2.2. Nem tesznek erőfeszítést
3. Szemét tárolok, nem tudják fogadni a nagy mennyiségű felgyűlt szemetet
   3.1. A szemételhordásért felelős cégekkel kötött szerződések rosszak
   3.2. A lakóság rengeteg nem újrahasznosítható dolgot használ

4. „Nemtörődömség”
   4.1. Nevelés hiánya
   4.2. Falutársakkal szembeni tiszteletlenség
   4.3. A természettel, környezettel szembeni tiszteletlenség
5. A díjak befizetésének kikerülése
   5.1. Vannak, aki azt állítják, nem tesznek ki szemetet (nem őszinték)
   5.2. Rosszindulat
   5.3. Van néhány szegény család, akik nem tudják befizetni a díjat
6. Szemét begyűjtés hiánya bizonyos területeken

   6.1. A díjak befizetésének hiánya
   6.2. Nehezen megközelíthető helyek

Hatások:
A környezet szennyezésének kihatásai:
1. A talaj szennyeződése
   1.1. Vizek fertőzése
      1.1.1. Betegségek
   1.2. Gyenge mezőgazdasági termés
      1.2.1. Szegénység
2. Különböző fertőzések megjelenése
   2.1. Járványok, betegségek
      2.1.1. A munkavégzési képesség csökkenése
      2.1.2. Gyógyszer költségek növekedése
3. Szennyezés
   3.1. Betegségek, járványok

Fő cél:
A környezet szép és tiszta.

Célkitűzés:
1. számú célkitűzés: Termékeny talaj

2. számú célkitűzés: Tiszta vizek

3. számú célkitűzés: A település lakósai egészségesek

4. számú célkitűzés: A mezőgazdasági termelés jó

5. számú célkitűzés: A település lakói gazdagok, egészségesek, munkaképesek
6. számú célkitűzés: A település tiszta

Eszközök:
1. Tudatosító akciók szervezése a közösség számára a szennyezés következményeiről, és rendszeresen tájékoztatást kapnak a felgyűlő szemét és háztartási hulladék helyzetéről a környezetükben.
2. Egyértelmű szabályok megfogalmazása (szankciók alkalmazása). A nyilvánosság tájékoztatása ez ügyben. A büntetésekből begyűlt összegeket a falu szépítésére használhatók.
3. A közösség tagjai részt vesznek a „szennyező” viselkedés hatásairól szervezett oktatási folyamatban.
4. A közösség tagjai erőfeszítéseket tesznek a tisztaság megőrzése és a környezet szépítése érdekében.
5. Az szemételszállítási szerződések felülvizsgálása, a nehezen hozzáférhető részekről történő begyűjtés megoldása.
6. A lakosság tanulja használni a újrahasznosítható termékeket, illetve ezek szelektív begyűjtésének módját.
7. Az emberek törődnek a környezetükkel, megtanulják tisztelni egymást és a környezetüket, természetet vonzó felvilágosító akciók keretében, akik pedig nem alkalmazkodnak büntetést kapnak.
8. Mindenki köteles befizetni a szemételszállítási díjat. A szegények segítséget kapnak a befizetendő díjakért.

A szociális szolgáltatások című micro-projekt

Fő probléma:

A specifikus szociális szolgáltatások hiánya.

Okok:
1. Hiányoznak azok a specifikus szociális szolgáltatások melyekhez szükség esetén lehet fordulni,
   1.1. Szakemberek hiánya,
   1.2. Megfelelően felszerelt hely hiánya,
   1.3. Rendszeres és mindenki számára ismert időpontban szervezett programok hiánya,
2. Munkahelyek hiánya,
   2.1. A szakmai orientáció hiánya, főként a fiatalok körében, akik nem is ismerik szakmai irányultságukat, inkább a munkaerő piac ajánlatai szerint igazodnak,
   2.2. A szakmai irányultság fel nem ismerése vagy a tudatosítás hiánya,
   2.3. Szakképzésben részt vevő személyek alacsony száma,
   2.4. Munkaerő közvetítési szolgáltatások hiánya,
   2.5. Munkahelyeket teremtő befektetők hiánya,

2.6. A vállalkozói szemlélet hiánya

3. Időseknek szánt szolgáltatások hiánya
   3.1. Idősek házi betegápolási szolgáltatásainak hiánya
   3.2. Napközi típusú szolgáltatások hiánya idősek számára
   3.3.Az idősek igényeihez igazított szolgáltatások, mint élelem, ivóvíz biztosítása, fűtéshez szükséges tűzifa előkészítése, valamint a minimális kényelemhez biztosításához szükséges kinti vagy benti ház körüli javítások.
4. Gyerekeknek és családoknak szánt szolgáltatások hiánya
   4.1. Családi tanácsadási szolgáltatások hiánya
   4.2. Szakemberek hiánya
   4.3. A szolgáltatások iránti érdektelenség

Hatások

1. A válságban levő személyek életminőségének megromlása és társadalmi kirekesztettség kockázata
   1.1. Szakemberek hiányában a szociális szolgáltatások létrehozása vagy fenntartása nem lehetséges,
   1.2. Megfelelő létesítmények hiányában a szociális szolgáltatások nem kivitelezhetőek,
   1.3. A szociális szolgáltatások igénylése mindenki által ismert rendszeres program hiányában nem lehetséges,
2. A lakóság elszegényedése a bevételek hiányában,
   2.1. A munkanélküliség növekedése a fiatalok körében,
   2.2. A külföldön munkát vállaló fiatalok számának növekedése,
3. Házhoz kötött idősek életminőségének romlása,
   3.1. A megbetegedések számának növekedése az idősek körében,
   3.2. Az elhalálozások számának növekedése az idősek körében,
   3.3. Várható élettartam csökkenése,
4. Családok és gyerekek életminőségének megromlása,
   4.1. Egyszülős családok számának növekedése
   4.2. Szegénységben élő gyerekek számának növekedése,
   4.3. Az elhagyott gyermekek számának növekedése.

Fő cél:

A település lakóságának van hozzáférése különböző szociális szolgáltatásokhoz.

Célkitűzés:

1. számú célkitűzés: Funkcionális és elérhető szociális szolgáltatások,

2. számú célkitűzés: Funkcionális és elérhető orientációs, közvetítési és foglalkoztatási szolgáltatsok,

3. számú célkitűzés: Funkcionális és elérhető szociális szolgáltatások idősek részére

4. számú célkitűzés: Funkcionális és elérhető szolgáltatások családok és gyerekek részére.

Eszközök:

1. Szakemberek, felszerelések és létesítmények biztosítása az elsődlegesen beazonosított igények szerinti szaktanácsadás létrehozásához,
2. A szakszolgáltatások minőségének fenntartása érdekében jól meghatározott eljárások és lépések leszögezése, a szociális szolgáltatások akkreditálása,
3. Szakemberek , felszerelések, berendezések biztosítása a létrehozott állásközvetítési szolgálat működéséhez,
4. Szakemberek , felszerelések, berendezések biztosítása az időseknek szánt szolgáltatások működtetéséhez,
5. Szakemberek , felszerelések, berendezések biztosítása családoknak és gyerekeknek szánt szolgáltatások működtetéséhez.

Következtetések és javaslatok

Általános következtetések

A Közösségfejlesztési terv célja segíteni Bölön közösség lakóságát, igényeik meghatározásában és a jövőre vonatkozó tervek kidolgozásában egy helyi közösségfejlesztési csapat segítségével, csapat, aki ez idő alatt megtanulta a módszereket és olyan eszközöket, mint a Gyors részvételi felmérés, a terep munka, a Közösségi Műhely (kibővített csoport szeminárium), a közösségi projektek tervezése.

A közösségfejlesztési csapat első pillanattól megfogalmazta a jövő hozzáállásukat és munkastílusukat, melyet csapat szellem, a tagok szoros és aktív együttműködése, tiszta célok megfogalmazása, rugalmasság, az ötletek továbbfejlesztése, egység és őszinteség, elköteleződés, tisztelet és közösség iránti komolyság, valamint pontosság, egyenlőség, stb. jellemez.

Javaslatok

A fejlesztési tréning ideje alatt elkészült anyagok, a terepmunka során összegyűjtött adatok, mint ahogy a kérdőívek, és bemutató anyagai, stb. MIND A KÖZÖSSÉG TULAJDONÁT KÉPEZIK és a jövőben is a közösség tagjai használhatják fel. Az anyag tartalmazza a csapat tagjainak személyes elköteleződését a fejlesztésekkel szemben. Továbbá minden anyag, amit ennek a tanulmánynak az elkészítéséhez használtunk Bölön községben őrződik meg, az alapját képezi a Részvételi Közösségfejlesztési csapat minden későbbi hosszú távú munkájának.

2015

KEDVEZMÉNYEZETT:

KOVÁSZNA MEGYEI VÖRÖSKERESZT
RO—520055, Sepsiszentgyörgy
Kós Károly u. 7 sz.

Tel.: 0267-313-802
Fax: 0267-313-802
Email: crucearosie.covasna@gmail.com

PARTNEREK:
Pro Nobis Egyesület—Sepsiszentgyörgy
Bölön község Önkormányzata—Bölön

"A település, ahol jól érzem magam!" pályázat az EGT Alapok 2009 – 2014 támogatásával valósul meg.

Alapkezelő: Norvég Civil Támogatási Alap - Románia.

A projektköltségvetése: 83.668 euró, amiből vissza nem térítendő támogatás **74.450,00 euró.**

A projektidőtartama: **01.04.2015 – 31.03.2016.**

A település, ahol jól érzem magam!

A project általános célkitűzése:

Bölön község vegyes lakóságú közösségének fejlesztése és a társadalmi tőkéjének növelése középtávon, a következők révén:

1. Egy Közösségfejlesztési Terv kidolgozása közép és hosszú távra;

2. Multifunkciós Szociális Központ létrehozása min. 300 felnőtt és 75 gyerek kedvezményezett részére;

3. Egy felvilágosító kampány megszervezése „Felelősek vagyunk!" címmel;

4. Két NGO szervezeti fejlesztése;

A projekt kedvezményezettjei:

- 75 szociálisan hátrányos helyzetű gyerek a közösségből,
- Min. 300 hátrányos helyzetű személy a községből;
- az egész közösség (2.859 lakós),
- Helyi Tanács, Önkormányzat, az etnikai közösségek vezetői, 2 NGO.